

Handläggare
Gunweig Högberg
Telefon: 08-508 20 505
William Isaacs
Telefon: 08-508 14 059

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Omstrukturering inom Poppelgårdens vård- och omsorgsboende i Enskededalen till gruppboende för personer med funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) – inriktnings- och genomförandeärende

Förvaltningens förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag att omstrukturera sju lägenheter med tillhörande gemensamhets- och personalutrymmen inom Poppelgårdens vård- och omsorgsboende i Enskededalen till sex lägenheter med inriktning gruppboende/LSS för personer under 65 år.
2. Nämnden beslutar om inflyttningsstopp till Poppelgården från och med 2017-02-03.
3. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om stimulansbidrag för förprojektering om 0,5 mnkr, stimulansmedel för startkostnader om 0,5 mnkr samt 1,8 mnkr för särproduktionskostnader, dvs totalt 2,8 mnkr.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Ulrika Klemets
Ekonomichef

**Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning**
Beställaravdelningen för äldre,
funktionsnedsatta och socialpsykiatri

Kristina Goldring
Avdelningschef, Beställare

Leif Kananen
Avdelningschef, Egen regi

Sammanfattning

Efterfrågan på gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning är stor. Samtidigt finns ett stort antal lediga lägenheter inom särskilda boenden för äldre. Förvaltningen har tidigare tillsammans med socialförvaltningen sett över möjligheterna att omstrukturera tre mindre gruppboendeenheter/vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorgen till gruppboendestäder för yngre personer med funktionsnedsättning.

För en av gruppboendeenheterna är en omstrukturering genomförd, del av Stureby vård- och omsorgsboende som inryms i lokaler ovanför Apoteket i Stureby. Här inrättades under 2015 en gruppboendestad för personer med funktionsnedsättning enligt SoL.

Förvaltningen vill nu gå vidare med uppdraget genom att omstrukturera ytterligare en enhet, Poppelgården i Enskededalen. Förvaltningen föreslås få i uppdrag att omstrukturera de sju lägenheterna inom Poppelgården med tillhörande gemensamhets- och personalutrymmen till en gruppboendestad/LSS.

Vidare föreslås att nämnden hos kommunstyrelsens ekonomiutskott ansöker om 0,5 mnkr för förprojektering och 0,5 mnkr för startkostnader.

Nämnden kommer att ansöka om kostnader för tomgångshyror i samband med tertialrapport 1/2017.

Bakgrund

Efterfrågan på gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning är stor. Samtidigt finns ett stort antal lediga lägenheter inom särskilda boenden för äldre. Förvaltningen har tidigare tillsammans med socialförvaltningen sett över möjligheterna att omstrukturera tre mindre gruppboendeenheter/vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorgen till gruppboendestäder för yngre personer med funktionsnedsättning.

Olika regelverk gäller för olika typer av särskilda boenden. Mot denna bakgrund har förvaltningen tidigare gjort en översyn av vilka gruppboenden/vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorgen som bäst lämpar sig för omstrukturering till boende för personer med funktionsnedsättningar.

För en av gruppboendeenheterna är en omstrukturering genomförd, del av Stureby vård- och omsorgsboende som inryms i lokaler ovanför Apoteket i Stureby. Här inrättades under 2015 en gruppboende för personer med funktionsnedsättning enligt SoL.

I Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde finns ett stort antal lediga lägenheter inom särskilt boende för äldre vilket innebär att det finns goda möjligheter att erbjuda de äldre annat boendialternativ.

Antal lediga lägenheter inom vård- och omsorgsboende för äldre med demenssjukdom 2016-12-30

Enhet	Antal lediga lägenheter för personer med demenssjukdom
Skogsglantan	4
varav Poppelgården	3
Mårtensgården	6
Stureby vob	6
Högdalens vob	6
Summa	22

Dessutom fanns 16 lediga lägenheter för äldre med somatiska sjukdomar.

Samtidigt som det finns lediga lägenheter inom äldreomsorgen är efterfrågan stor gällande boenden för andra målgrupper, såsom för yngre personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. I kommunfullmäktiges budget för 2017 anges att antalet bostäder för dessa grupper ska öka samt att det är ett stadsgemensamt ansvar.

Stadsdelarna har en skyldighet att tillgodose behovet av gruppboende för personer med funktionsnedsättning. Det råder dock sedan många år tillbaka en brist på dessa bostäder och det är därför svårt att verkställa beslut om gruppboende/LSS. Många stadsdelar har under de senare åren fått sanktionsavgifter då insatsen gruppboende inte varit möjlig att verkställa inom rimlig tid på grund av den stora brist som råder vad gäller dessa bostäder. Enskede-Årsta-Vantör har under senare år inte fått någon sanktionsavgift vad gäller insatsen gruppboende jml LSS men detta kan inträffa då det är brist på gruppboenden/LSS.

När ett beslut inte går att verkställa tillgodoses behovet under den väntetid som uppstår oftast inom ordinarie bostad.

För den enskilde innebär detta att det kan ta lång tid innan rätten till gruppboende verkställs. För stadsdelsnämnden innebär det en extra kostnad i form av de sanktionsavgifter som tilldöms nämnderna.

2016-10-20 beslutade stadsdelsnämnden om en handlingsplan för tomma platser inom äldreboenden. Förvaltningen fick då bland annat i uppdrag att utreda förutsättningarna och konsekvenserna av intagningsstopp inom någon av enheterna Skedviken i Årsta och Poppelgården i Enskededalen. Anledningen till att det är dessa små gruppboenden som i första hand ses över är att de ligger utanför den ordinarie enheten vilket gör att de är mindre lämpliga som gruppboende för äldre personer med demenssjukdom. Det är till exempel svårare att tillgodose en kontinuitet av personal inom gruppboenden med få boende. Det är även svårt att vid personalfrånvaro omfördela personal från annan enhet då den personalen inte är insatta i de rutiner som gäller specifikt för gruppboendet, vilket kan drabba de äldre inom enheten extra hårt då de på grund av sin demenssjukdom har stort behov av fasta rutiner. Det är även mer omständigt för de äldre som bor utanför enheten att på grund av avståndet få tillgång till aktiviteter som anordnas. Både Skedviken och Poppelgården ligger utanför, en bit ifrån den ordinarie enheten.

Gruppboende för äldre regleras av socialtjänstlagen (SoL) medan gruppboende för personer med funktionsnedsättning regleras enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Ärendet

Förvaltningen vill nu gå vidare med uppdraget genom att omstrukturera Poppelgårdens gruppboende till gruppboende enligt LSS.

Lokalerna i Poppelgården ligger på Bersågränd 90 i Enskededalen. I dagsläget finns sju lägenheter och det är Svenska Bostäder som är hyresvärd. Storleken på lägenheterna varierar mellan 30 - 42 kvm. Rekommendationen gällande storleken på lägenheter inom LSS boenden är att lägenheterna ska vara minst 35 kvm vilket innebär att stadens referensgrupp för bostäder för funktionsnedsatta får ta ställning till om omvandling bör ske. Referensgruppen har tidigare preliminärt uttalat att detta ska vara möjligt.

Nuvarande verksamhet drivs sedan 2016-10-01 av egen regi med inriktningen demensvård. Verksamheten ingår i Skogsgläntans vård- och omsorgsboende som är en del av Enskededalens servicehus. I dagsläget är det endast fyra boende inom Poppelgården som blir berörda av omstruktureringen. Två boende kommer från andra stadsdelar. Tre lägenheter är lediga och förmedling av dessa sker inte i avvaktan beslut om omstrukturering i stadsdelsnämnden.

Gällande gruppboende enligt LSS för personer med funktionsnedsättning under 65 år är det reglerat att gruppboendet inte får omfatta flera än fem till sex permanenta lägenheter och att gruppboendet ska vara belägen avskilt från övriga särskilda boenden. Det är positivt om alla lägenheter, som de inom Poppelgården, ligger på samma våningsplan och inom ordinarie bebyggelse.

En omstrukturering bedöms som möjlig men vissa anpassningar kan behöva göras. Exempelvis bör antalet permanent boende ändras från sju till sex och den minsta lägenheten kan med fördel göras om till en jourlägenhet/ akutlägenhet. Lägenheterna som idag har pentry behöver byggas om till fullvärdiga kök. En preliminär beräkning av kostnaden för en sådan ombyggnad skulle uppgå till cirka 125 000 kronor/kök. Totalt skulle detta således motsvara en kostnad om cirka 750 000 kronor för sex lägenheter.

Beslutar stadsdelsnämnden om omstrukturering från äldreboende till gruppboende enligt LSS måste de äldre som nu bor inom Poppelgården flytta till annat gruppboende. De äldre/deras närstående ska informeras och ges möjlighet att välja/erbjudas lägenhet inom annat vård- och omsorgsboende.

De andra två stadsdelsförvaltningarna som har äldre boende inom Poppelgården ska informeras om förändringen och erbjuda sina berörda äldre lägenheter inom annat vård- och omsorgsboende. Förvaltningen kommer att iaktta största möjliga försiktighet vid denna omstrukturering för att de äldre/deras närstående som berörs ska få ett omsorgsfullt och gott bemötande. Stor lyhörighet kommer att gälla inför den äldres/närståendes önskemål om ersättningsboende.

Förvaltningen ska därefter även ombesörja och bekosta flytten inklusive allt som ingår i detta för samtliga berörda äldre. Den äldre ska inte drabbas av några extra kostnader eller något besvär som går att undvika.

Följande åtgärder behöver vidtas:

- Stadsdelsnämnden fattar beslut om intagningsstopp.
- Hyresvärden, Svenska Bostäder, informeras om planerna samt godkänner ändrad användning från så kallad pensionärsbostad till gruppboende för personer med funktionsnedsättning.
- Referensgruppen för boendeplanering för personer med funktionsnedsättning tar ställning till förslaget
- En noggrannare genomgång av lägenheter, övriga lokaler och anpassningar av lokalerna exempelvis köken genomförs.
- De boende inom Popplegården/deras närstående informeras.
- En plan för att de boende/deras närstående ska kunna välja ett nytt boende tas fram.

Förvaltningen bedömer att beslut kan fattas under 2017 och att omstrukturering ska kunna genomföras under senare delen av år 2017.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samarbete mellan ekonomiavdelningen, beställaravdelningen och egen regi avdelningen. Referensgruppen för boendeplanering för äldre har behandlat ärendet 2017-01-30 och tillstyrkt den föreslagna omstruktureringen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågor har fått information om planerna för omstrukturering. Ärendet behandlas i pensionärsrådet 2017-03-10 och i rådet för funktionshinderfrågor 2017-03-13.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att Poppelgården lämpar sig väl för en omstrukturering från boende för äldre enligt SoL till boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS.

Förvaltningen föreslår att nämnden:

1. godkänner förvaltningens förslag att omstrukturera sju lägenheter med tillhörande gemensamhets- och personalutrymmen inom Poppelgårdens vård- och omsorgsboende i Enskededalen till sex lägenheter med inriktning gruppboende/LSS för personer under 65 år.
2. beslutar om inflyttningsstopp till Poppelgården från och med 2017-02-03.
3. ansöker hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om stimulansbidrag för förprojektering om 0,5 mkr, stimulansmedel för startkostnader om 0,5 mkr samt 1,8 mkr för särproduktionskostnader, dvs totalt 2,8 mkr.

Bilagor

- 1 Ritning